

VII. Det særlige politiske udvalg.

Det særlige politiske udvalg valgte Alessandro Farace (Italien) til næstformand og Lamech E. Akong'o, (Uganda) til rapportør.

Plenarforsamlingen tildelte udvalget følgende dagsordenspunkter:

33. Virkningerne af atomudstråling: Beretning fra FN's videnskabelige udvalg om virkningerne af atomudstråling.
34. Den sydafrikanske Republiks regerings apartheidpolitik: Beretning fra det særlige udvalg vedrørende Den sydafrikanske Republiks regerings apartheidspolitik.
35. Omfattende gennemgang af alle sider af hele spørgsmålet om fredsbevarende operationer: Beretning fra det særlige udvalg vedrørende fredsbevarende operationer.
36. FN's hjælpeorganisation for Palæstinaflygtninge i Det nære Østen:
  - (a) Beretning fra generalkommissæren;
  - (b) Beretning fra generalsekretæren.

Virkningerne af atomudstråling.

(Dagsordenens punkt 33).

Det særlige politiske udvalg behandlede på to møder den 16. og 17. oktober 1969 beretningen fra FN's videnskabelige udvalg vedrørende virkningerne af atomudstråling (UNSCAR).

Beretningen og det bagvedliggende arbejde høstede fra alle sider overordentlig anerkendelse. Værdien ligger, som det bl. a. blev fremhævet fra svensk side (den svenske professor Lindell førte forsedet i udvalget i 1969) ikke mindst i, at opmærksomheden henledes på den risiko, der stadig eksisterer, selv efter afslutningen af den delvise atomprøvestopaftale, og som er egnet til at understøtte bestræbelserne på at få prøvestopforbudet udvidet til også at omfatte underjordiske forsøg.

Udvalgets ønske om at fortsætte undersøgelserne af den radioaktive påvirkning, som verdens befolkning er eller kan blive udsat for, fik uforbeholden tilslutning. Det blev fra flere sider påpeget, at virkningerne af atomudstråling måtte ses i sammenhæng

med spørgsmålet om forureningen af de menneskelige omgivelser og derfor burde tages med på den til 1972 berammede konference i Stockholm om menneskets milieu-problemer.

Blandt enkeltindlæggene bør først nævnes Canadas forelæggelsestale, der afspejlede væsentlig bekymring over virkningerne af de fortsatte atomforsøg, Canada fremhævede iøvrigt, at atomforsøg ikke var den eneste kilde til atomudstråling, men at også den øgede fredelige anvendelse af atomenergien gjorde det nødvendigt at indsamle og vurdere virkningerne af atomudstråling fra disse kilder.

Sagen gav som venteligt anledning til mere eller mindre direkte udtalt kritik af Frankrig og Kina for de fortsatte forsøgsprængninger. Japan beklagede sig således med tilslutning fra Australien og New Zealand over den helt friske sprængning i Kina, og de to sidste lande var begge ude efter Frankrig, som nok ikke i 1969 havde gennemført prøvesprængninger i Stillehavsområdet, men som ifølge presseforlydender havde til hensigt at genoptage forsøgsrækken i 1970. Zambia søgte ligefrem at afæske Frankrig en udtalelse herom i udvalget, dog uden held.

Sovjetunionen fremhævede, hvorledes beretningen på den ene side dokumenterede, at den delvise prøvestopaftale havde formindsket det radioaktive niveau kraftigt og på den anden side også bekræftede faren ved, at der fortsat fandt prøvesprængninger i atmosfæren sted. Den sovjetiske regering gik ind for en fuldstændig afskaffelse af alle masseødelæggelsesvåben, men radikale atomafrustningsforslag var kun mulige, såfremt de blev gennemført af alle atommagter.

Et af de 15 medlemslande af UNSCAR udarbejdet resolutionsforslag blev enstemmigt vedtaget af udvalget. Resolutionsteksten tager UNSCAR's beretning til efterretning, giver udtryk for anerkendelse af det værdifulde arbejde, udvalget har ydet for udbredelse af kendskabet til og forståelsen for atomudstrålingens virkninger, og størrelse, og anmoder udvalget om at fortsætte sit arbejde, herunder afholde et nyt møde i september 1970 samt om at fortsætte rap-